

лактації становив – 4500 кг, надій у 2-ї групи за період лактації становив – 5400. Результати наведені в таблиці 2.

Таблиця 1. Схема дослідю

Група	Кількість голів	Кількість днів дослідю	Характер годівлі
Контрольна	10	30	ОР
Дослідна	10	30	ОР + премікс

Таблиця 2. Результати досліджень

Група тварин	Надій, кг	Жир, %	Білок, %
Контрольна	4500±40, 2	3,8±0,02	3,9±0,03
Дослідна	5400±60, 3	4,0±0,03	4,0±0,04

З даної таблиці можемо зробити висновки, що надій збільшився на 900 г, жирність – на 0,2 %, а вміст білку – на 0,1 %.

Встановлено, що додавання до раціону корів преміксу позитивно вплинуло на продуктивність корів, а саме, надій підвищився на 20 %, жирність збільшилась на 5 %, а білок – на 3 %.

Список використаної літератури

1. Кафльовська О. Використання преміксів у годівлі молочних корів / О. Кафльовська, П. П. Бігун // Збірник наукових праць Вінницького національного аграрного університету. – 2012. – Вип. 3 (61). – С. 18-23.
2. Орлинский Б. С. Добавки и премиксы в рационах / Б. С. Орлинский. – М.: Россельхозиздат, 1984. – 173 с
3. Производство и использование премиксов / К. М. Солнцев [и др.]; под ред. К. М. Солнцева. – Л.: Колос. Ленингр. отд-ние, 1980. – 288 с.

УДК 636.22/.28.03:631.11

Бетлій І.А., учень 9 класу

Науковий керівник – Слободянюк Л.Ф., учитель біології

Струзька ЗОШ І-ІІІ ступенів

с. Струга Новоушицького району Хмельницької області, Україна

ФОРМУВАННЯ ВИСОКОПРОДУКТИВНОГО СТАДА У ФЕРМЕРСЬКИХ ГОСПОДАРСТВАХ РИНКОВОГО ТИПУ

Для сучасного етапу розвитку скотарства в Україні характерною особливістю є інтенсифікація селекційних процесів в популяціях тварин за рахунок широкого використання різних видів схрещування вітчизняних порід з кращими високопродуктивними породами світу. Відомо, що переважну більшість валової продукції молочного скотарства виробляють товарні стада, тому стабілізація і нарощування обсягів виробництва молока і м'яса в товарних господарствах має в перспективі вирішальне значення для успішного розв'язання багатьох соціальних і економічних проблем в суспільстві.

Мета роботи – розроблення комплексної системи формування рентабельного товарного стада в молочному скотарстві на сучасному етапі в ринкових умовах.

У своїй роботі ми досліджували динаміку росту ремонтних телиць та інтенсивність їх добору. Дослідження проведено за методом груп. Порівнювальні групи комплектувались тваринами, що належать до різних порід та генотипів. Поголів'я дослідних тварин знаходились у схожих умовах утримання і годівлі. Від народження до 6 місяців телички утримувались у групових станках по 4-6 голів.

До 6-тимісячного віку телички вирощувались у господарстві за загальноприйнятою схемою норм випоювання цільного і збираного молока, а також інших видів кормів. Тварини протягом усього дослідного періоду знаходились на господарських раціонах, які забезпечували до 6-тимісячного віку середньодобовий приріст у межах 561-569 г, від 6 до 12 місяців – 440-460 г, від 12 до 18 місяців – 367-415 г.

Потреба тварин у поживних речовинах визначалась на підставі середніх даних про масу, вік, фізіологічний стан, продуктивність відповідно таблиць поживності кормів Лісостепової зони України. Живу масу телиць визначали шляхом їх зважування при народженні і в подальшому щомісячно до 18-тимісячного віку, корів-первісток зважували на 10 день після отелення.

Молочна продуктивність кожної корови за 305 днів лактації визначалась за загальноприйнятою методикою з врахуванням показників щомісячних контрольних доїнь протягом року.

Екстер'єр тварин оцінювався окомірно, а також за допомогою промірів у корів після першого отелення за загальноприйнятими методиками. Економічну ефективність вирощування молодняка і виробництва молока визначали на основі обліку всіх затрат вартості кормів, основних і накладних витрат, амортизації, враховуючи затрати на вирощування однієї голови, враховуючи собівартість 1 ц продукції (молока і приросту), і рентабельність їх виробництва.

Як свідчать результати дослідження, найбільш живу масу при народженні – 25,5 кг мали помісні телиці від голштинських бугаїв. Найвища вона у дочок Ампера і становить 30 кг. Симентальські і чорно-рябі телиці мали однакову масу 21, 8-21,9 кг. Подальший ріст тварин змінився в сторону збільшення маси сименталів у річному віці до 227,2 кг, чорно-рябих – 221,5 кг і помісей голштинських бугаїв – 219,3 кг.

За результатами дослідження можна зробити висновок, що більша жива маса телят при народженні, а також процес схрещування позитивно впливає на більшу кінцеву масу помісних тварин у дорослому стані, тобто генетичні задатки їх реалізуються більш повно, ніж у чистопородних тварин, з меншою їх живою масою при народженні.

Результати вирощування телиць симентальської, чорно-рябої порід і їх помісей за голштинською породою свідчать про мінливий характер їх росту за живою масою у різні вікові періоди. У 18-тимісячному віці симентальські телиці мали більшу живу масу на 5-17 кг, ніж чорно-рябі і помісні ровесниці.

Природний добір серед ремонтних телиць відбувається на всіх етапах їх вирощування і складає досить високу частку в товарному стаді (біля 46%), в тому числі серед симентальських – 25%, чорно-рябих – 49% і помісних телиць

65%. Природний добір діє майже в рівному співвідношенні серед потомства від низькопродуктивних, середньої якості і високопродуктивних корів-матерів.

Встановлено, що в середньому по стаду корови-первістки осінньо-зимового періоду отелення мають молочну продукцію більшу порівняно з первітками весняно-літнього періоду на $282 \pm 115,1$ кг молока.

Важливою умовою створення рентабельного молочного скотарства є впровадження в товарних стадах раціональної системи племінної роботи. Для її оптимізації необхідно створювати молочні товарні стада великої рогатої худоби шляхом комплектування їх помісними тваринами з часткою крові голштинської породи до 50 %. Для ремонту товарних стад залишати всіх телиць та проводити їх добір на всіх етапах вирощування за генотипом, ростом, розвитком, типом конституції і відтворювальною здатністю. У товарних стадах молочної худоби проводити основний добір первісток за їх надоєм у перші місяці лактації з урахуванням племінної цінності їх батьків.

УДК 636.32/.38.082.26(477.72)

Бузіна І.С., студент II курсу ОС Магістр, спеціальність ТВППТ

Науковий керівник – Калиниченко Г. І., кандидат с.-г. наук, доцент

Миколаївський національний аграрний університет, м. Миколаїв, Україна

ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ СХРЕЩУВАННЯ У ВІВЧАРСТВІ В УМОВАХ ДП “ДГ ІТСР “АСКАНІЯ-НОВА”

Процес створення нових порід у вівчарстві, напрям продуктивності виведених порід і генетично відокремлених груп овець, рівень їх продуктивності та якість одержуваної від них продукції завжди визначалися соціально-економічними та екологічними умовами, потребами людей в тій чи іншій продукції. Крім потреб, на якісні зміни породних ресурсів (генофонду) великий вплив робить ступінь інтенсифікації сільського господарства.

В умовах інтенсивного землеробства розведення традиційних порід овець, спеціалізованих тільки на виробництві вовни або м'яса, економічно невиправдано. Тому закономірно, що на сучасному етапі процес породоутворення спрямовується на створення порід, що характеризуються високою комбінованою вовноюю і м'ясною продуктивністю.

Наукою і практикою доведено, що за правильного поєднання порід промислове схрещування дає великий економічний ефект і є одним з важливих резервів у збільшенні виробництва продуктів тваринництва.

Однією з основних порід, що розводять у степовій зоні України є асканійська м'ясо-вовновою з кросбредною вовною (АМВ). Останнім часом з метою поліпшення відтворювальної здатності та м'ясності овець цієї породи у великих господарствах використовують міжпородне схрещування, яке дозволяє швидко змінити конституціональні і фізіологічні особливості тварин.

Відновлення і подальший розвиток галузі вівчарства в Україні зумовлюються значним попитом на ягнятину та баранину. М'ясна продуктивність овець пов'язана з фізіологічною переорієнтацією організму, яка відбувається до 8-9-місячного віку, та у процесі якої спостерігаються зміни морфологічного